

РЕШЕНИЕ

№ 8230

гр. София, 11.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 13 състав,
в публично заседание на 14.05.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елица Райковска

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **8682** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК във връзка с чл. 118, ал.1 от КСО.

АССГ е сезиран с жалба от Н. Д. П. срещу Решение № 3305-40-55/09.08.2023 г. на Управителя на НОИ, с което е отхвърлена жалбата на П. срещу разпореждане № [ЕГН] от 19.05.2023 г. Излага съображения за незаконосъобразност на акта и моли същият да бъде отменен като такъв. Претендира разноски. Представя списък /л. 295/. Представя подробни писмени бележки.

Ответникът оспорва жалбата и моли да бъде отхвърлена. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение срещу размера на претендираните от жалбоподателя разноски за адв. възнаграждение. Представя подробни писмени бележки.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

С атакуваното решение от 09.08.2023 г. е отхвърлена жалбата на П., с адрес в обл. Б., Испания, срещу разпореждане от 19.05.2023 г., с което е отхвърлено подадено от П. на 24.10.2022 г. заявление за преизчисляване размера на пенсията му за друг тригодишен период на основание чл. 70, ал. 17 от КСО. Прието е че, не са налице предпоставките на пар. 22ц от ПЗР на КСО. Решението е изпратено и връчено на П. на 22.08.2023 г., видно от писмо на ответника от 27.09.2023 г. /л. 75/ с приложено проследяване на пратката в Български пощи /л. 76/.

Заявлението на П. за отпускане на пенсия е подадено в испанската осигурителна институция /л. 50 и сл., в превод на л. 89 и сл./ на 21.12.2021 г. /л. 97/. Адресът му в Испания е: кл. С. Ж. № 77, писо. 5, пта.2 /л. 95 и л. 51 гръб/.

От испанския осигурителен институт до П. е изпратено уведомление /л.157/, че на 19.01.2022 г. документацията за пенсиониране е изпратена в РБ.

От НОИ е издадено удостоверение за осигурителни периоди в България /л. 102/.

С писмо от 17.03.2022 г. /л. 60/ и във връзка със заявлението на П. от 21.12.2021 г., подадено в испанския осигурителен институт, органите на НОИ са го уведомили, че следва да представи оригинали на документи, както и му е указано какви документи следва да приложи, за да се възползва от разпоредбата на пар. 22ц от ПЗР на КСО.

Приложено е известие за доставяне на писмото на съпругата на жалбоподателя на 05.04.2022 г. /л. 61/. Видно от справка по Наредба 14/2009 г. /л. 124/ съпругата на П. е именно С. И. П., която е получила известието за доставяне. Жалбоподателят оспорва получаването на въпросното писмо, като същевременно прилага същото с жалбата до съда срещу решението на Управителя на НОИ /л. 26/.

Ответникът твърди, че в изпълнение на указанията му от 17.03.2022 г. Н. П., на 11.04.2022 г., е представил в НОИ оригинали на документи, удостоверяващи български осигурителен стаж, без към тях да е приложил удостоверение обр. УП2 за осигурителен доход и без да е заявил, че желае да се възползва от разпоредбата на пар. 22ц от ПЗР на КСО. Видно от показанията на разпитаната свидетелка П. /л. 281/ действително през м. април 2022 г. съпругът ѝ е подал всички изискуеми документи в оригинал в НОИ.

Издадено е разпореждане с изх. № 2213-50-238#6 от 23.08.2022 г. /л. 62/, с което е определена пенсията за осигурителен стаж и възраст /ОСВ/ на П., считано от 21.12.2021 г. /датата на подаване на молбата за пенсия за ОСВ до испанската осигурителна служба/ и индивидуалният коефициент по чл. 70, ал. 9 от КСО.

С писмо от 23.08.2022 г. /л. 64/ разпореждането е изпратено на П. ведно с оригиналите на представените от него документи. Разпореждането от 23.08.2022 г. е изпратено и на испанската осигурителна служба на същата дата /л. 263 и сл./.

На 24.10.2022 г. П. е подал заявление за преизчисляване на пенсията с осигурителен доход за друг тригодишен период /л. 65, с вх. № на л. 36, представен от самия жалбоподател/, в което заявление е записано, че преизчисляване може да бъде поискано от молителя не по-късно от изтичането на 12 месеца от влизане в сила на разпореждането, с което пенсията му е определена по реда на КСО. В заявлението П. е попълнил собственоръчно адреса си в обл. Б. и същият съвпада с адреса в документите, изпратени от испанския осигурителен институт на НОИ, както с адреса в обратната разписка на л. 61. Към искането си за преизчисляване на пенсията П. е приложил удостоверение от 03.10.2022 г. /л. 31 и л. 66/, издадено от Дирекция Държавен Военноисторически Архив В. Т..

Издадено е разпореждане от 19.05.2023 г. /л. 67/, с което е отказано исканото изменение на пенсията на основание чл. 22ц от ПЗР на КСО. Същото е изпратено на П. с писмо от същата дата /л. 32/.

На 29.06.2023 г. П. е подал жалба /л. 35 и л. 68/ срещу разпореждането от 19.05.2023 г. /вх. № на л. 36/.

С молба от 31.01.2024 г. /л. 170/ ответникът е представил доказателства, от които е видно, че на 18.04.2023 г. и на 12.12.2023 г. П. е подал искане за отпускане и на испанска пенсия /л.180 и л. 233/. Представена е цялата кореспонденция с испанската

осигурителна служба /л. 173 и сл./.

Като доказателства с жалбата на П. до съда са представени осигурителни книжки, както и писмата, изпратени от НОИ до П. /л. 9-л.47/.

Като свидетел по делото е разпитана С. П. /л. 281/ – съпруга на жалбоподателя – във връзка с твърдението му, че не е получавал писмото от НОИ на 05.04.2022 г.

По делото е изготвена ССЕ /л. 285/.

Представени са доказателства за компетентност /л.77/.

От правна страна съдът намира следното:

Атакуваното решение е издадено от компетентен орган съгл. чл. 117, ал. 4 от КСО – управителя на НОИ при условията на заместване и доказателства за отсъствие на титуляра /л. 77/. При издаване на атакуваното решение не са допуснати съществени нарушения на административнопроцесуалните правила.

Между страните няма спор относно фактите. Не се спори, че на 21.12.2021 г. П. е подал заявление за отпускане на пенсия до испанската институция по пенсиониране, нито че на 23.08.2022 г. такава е отпусната с разпореждане на длъжностно лице в НОИ, което не е обжалвано от П.. Не се спори, а това е видно и от показанията на разпитаната свидетелка, че във връзка с подаденото искане за пенсия, през м. 04.2022 г., П. е представил оригинали на документи в НОИ. С писмото, с което му е изпратено разпореждането от 23.08.2022 г., са му върнати оригиналите на представените от него документи. Не се спори и че след отпускане на пенсията и влизане в сила на разпореждането от 23.08.2022 г., П. е подал заявление от 24.10.2022 г. за изменението ѝ ведно с приложено доказателство. Искането за прилагане на пар. 22ц от ПЗР на КСО е подадено за първи пъти именно на 24.10.2022 г., което изрично е заявено и в писмените бележки на жалбоподателя. Всичко това се установява и от представените от страните доказателства, описани подробно във фактичката част на настоящото решение.

От представените от ответника доказателства /л. 173 и сл./ се установява също, че органите на НОИ своевременно са изпращали и уведомявали испанската осигурителна служба за всички налични и постъпили документи, касаещи пенсионните права на молителя, осигурителни периоди на П., както и издадени актове.

Органите на НОИ са уведомили П. своевременно за издаденото разпореждане от 19.05.2023 г., обжалвано от него на 29.06.2023 г., както и за решението на управителя на НОИ, също обжалвано в срок.

Основният спорен по делото въпрос е дали П. във връзка с подаденото искане за отпускане на пенсия е спазил срока по пар. 22ц от ПЗР на КСО, респ. дали пенсията на П. следва да бъде определена по този ред, като в тази връзка е спорно и получаването на писмото от 17.03.2022 г. от П. на 05.04.2022 г.

Съгласно разпоредбата на пар. 22ц, ал. 1 от ПЗР на КСО до 1 януари 2022 г. едновременно с подаването на заявление за отпускане на пенсия, свързана с трудова дейност, с начална дата след 31 декември 2018 г., лицето има право да избере размерът на пенсията му да бъде определен с индивидуален коефициент, изчислен по реда на чл. 70, ал. 4 – 7, ал. 10, т. 1 и ал. 11, ако това е по-благоприятно за него. В тези случаи към заявлението задължително се прилагат документи за брутно трудово възнаграждение или доход, върху които са внесени осигурителни вноски за три последователни години от последните 15 години осигурителен стаж по избор на пенсионера преди 1 януари 1997 г., и за брутно трудово възнаграждение или доход,

върху които са внесени осигурителни вноски за осигурителния стаж след тази дата до 31 декември 1999 г. включително. Когато за времето след 31 декември 1996 г. или за част от него не са представени документи за брутно трудово възнаграждение или доход, върху които са внесени осигурителни вноски, се ползват данните по чл. 5, ал. 4, т. 1.

Съгласно чл. 1, ал. 5 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/ при прието заявление с нередовни и/или липсващи документи, които не могат да бъдат поправени или набавени служебно въз основа на документи, които са налични в НОИ, длъжностното лице по чл. 98, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) уведомява лицето за неизправностите с препоръчано писмо с обратна разписка чрез лицензиран пощенски оператор на посочен точен адрес или по електронен път по реда на ЗЕУ в 15-дневен срок. Когато в едномесечен срок от датата на уведомяването те не са отстранени, а за пенсиите при прилагане на международен договор, по който Република България е страна или на европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност, в двумесечен срок, длъжностното лице по чл. 98, ал. 1 КСО издава разпореждане въз основа на наличните редовни документи и на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО.

Видно от датата на подаване на искането за първоначално отпускане на пенсия – 21.12.2021 г. – същото е направено в срока по пар. 22ц, ал.1 от ПЗР на КСО. Заявлението за преизчисляване обаче ведно с приложено доказателство по пар. 22ц от ПЗР на КСО е подадено на 24.10.2022 г., тоест след изтичане на горечитирания преклузивен срок по пар. 22ц. Следователно съдът намира, че не са налице предпоставките за исканото преизчисление по реда на пар. 22ц от ПЗР на КСО. Съображенията на съда за това са следните:

На първо място, производството по отпускане на пенсията не е било висящо – издадено е разпореждане от 23.08.2022 г., което към датата на подаване на искането за преизчисление на пенсията – 24.10.2022 г., е било влязло в сила като необжалвано. Изпратено е на жалбоподателя на 23.08.2022 г. ведно с оригиналите на представените от него документи, както и на испанския осигурителен институт. Жалба срещу него не е подадена, а е подадено единствено заявление за преизчисление на пенсията /л.65/, в което е отбелязано, че на П. му е известно, че такова преизчисляване може да бъде поискано до изтичането на 12-месечен срок от влизане в сила на разпореждането за определяне на размера на пенсията и именно поради влизането му в сила преизчисляването е от датата на заявлението. Следователно и подаденото след изтичане на срока по пар. 22ц от ПЗР на КСО ново заявление от 24.10.2022 г. /л.65/ с искане за прилагане на пар. 22ц, се явява постъпило извън преклузивния срок по ал. 1 на цитираната разпоредба. Производството по отпускане на пенсията не е било висящо /така Решение № 5915 от 21.05.2020 г. на ВАС по адм. д. № 2757/2020 г./, за да се приеме, че искането за преизчисление по пар. 22ц от ПЗР на КСО е в срок, съгл. чл. 99, ал. 3 КСО. В този смисъл и доколкото предмет на разглеждане в настоящото съдебно производство е решението на управителя на НОИ от 09.08.2023 г., с което е потвърдено разпореждането от 19.05.2023 г. за отказ за преизчисляване на пенсията за ОСВ, съдът намира, че не са налице предпоставки за ревизиране на първото разпореждане от 23.08.2022 г. за отпускане на пенсия за ОСВ, което не е обжалвано.

Второ, неоснователни са възраженията в писмените бележки относно неизпълнение на задълженията от страна на административния орган. Действително, органите на НОИ са длъжни да изяснят всички факти и обстоятелства, относими към случая, както е

посочено в цитираното от процесуалния представител на П. решение на ВАС. Това е направено, тъй като на жалбоподателя, който изобщо не се е позовал на разпоредбата на пар. 22ц от ПЗР на КСО при първоначалното подаване на искането за пенсия пред испанския институт, съгл. изискването ѝ, са му дадени изрични указания да посочи дали иска да се възползва от същата, като представи необходимите документи. С писмо от 17.03.2022 г. /л. 60/, връчено на жалбоподателя редовно на 05.04.2022 г. чрез съпругата му /л. 61/, подробно му е указано какви точно документи следва да представи и му е даден 2-месечен срок за това в съответствие с чл. 1, ал. 5 НПОС. В посочения срок П. не е заявил, че ще се ползва от възможността на пар. 22ц от ПЗР на КСО, нито е представил необходимите документи за това, но пък е представил оригиналите на другите изискани му документи във връзка с пенсионирането му. Жалбоподателят оспорва получаването на писмото, но съдът намира оспорването за недоказано. Разписката за връчване е официален свидетелстващ документ по см. на чл. 179 от ГПК и се ползва с обвързваща съда материална доказателствена сила. Показанията на съпругата на жалбоподателя, разпитана като свидетел, не оборват тази доказателствена сила. Тези показания съдът преценява в съответствие с останалите доказателства, съгл. чл. 172 от ГПК, доколкото са дадени от съпругата на П. и е възможна нейната заинтересованост. Свидетелката сочи, че адресът върху разписката бил различен от реалния ѝ, но е видно, че в цялата кореспонденция между НОИ и испанския осигурителен институт именно това е адресът на П.. Това е и посоченият от П. в заявлението му за получаване на пенсия пред испанския пенсионен орган адрес, както и собственооръчно попълнения такъв в заявлението му от 24.10.2022 г. /л. 65/ за преизчисляване на пенсията му. По-нататък, свидетелката твърди, че разписките в Испания били различни, но дори и да има различни по вид разписки, удостоверяващи връчване, това не означава, че въпросната разписка също не представлява одобрен формуляр за връчване, доколкото това зависи от връчващата служба. Друг е въпросът, че всички документи, изпратени на П. в Испания от НОИ, са му били надлежно връчени на същия адрес и по същия ред, за което свидетелства обстоятелството, че разпореждането от 19.05.2023 г. и процесното решение на управителя на НОИ са своевременно обжалвани от П.. Съдът не кредитира показанията на свидетелката относно неполучаване на писмото на 05.04.2022, доколкото между страните е безспорно, че през месец 04.2022 г. /видно и от показанията на самата свидетелка/ П. е представил в НОИ изисканите му с връченото му на 05.04.2022 г. писмо оригинали на документи. Това означава, че същият надлежно е узнал за оригиналите, които следва да носи. В., въпросното писмо е представено с жалбата до съда. Неподкрепени с доказателства са твърденията на свидетелката, че необходимостта от представяне на оригинали била разяснена на П. по телефона от служителка на НОИ. Факт е, че писмото е връчено на 05.04.2022 г. и по-малко от седмица след тази дата П. се е явил в НОИ с оригиналите. Оттук нататък за органите на НОИ не съществува повторно задължение да подсещат П. да представи и доказателства по чл. 22ц от ПЗР на КСО. Въпреки това същите са изчакали изтичането на 2-месечния срок по чл. 1, ал. 5 от НПОС и посочен в 17.03.2022 г., след което са издали първоначалното разпореждане за определяне на пенсия за ОСВ на 23.08.2022 г.

С оглед на горното, дори и да се приеме, че във връзка със законосъобразността на атакуваното решение на Управителя на НОИ съдът дължи проверка и на действията на органите на НОИ по издаване на първото разпореждане, то същите се явяват изцяло законосъобразни. Макар органите на НОИ да дължат служебна проверка на

обстоятелствата, за които могат да съберат служебно информация с оглед новелата на чл. 1, ал. 5 от НПОС вр. чл. 5, ал. 4, т.1 от КСО, това не означава, че същите служебно следва да издирват трите последователни години, най-изгодни за пенсионера, съобразно пар. 22ц от ПЗР на КСО. КСО е нормативен акт от по-висока степен от НПОС, като съгл. пар. 22ц в тези случаи към заявлението задължително се прилагат документи за брутно трудово възнаграждение за три последователни години, които следва да са конкретизирани от пенсионера. Органите на НОИ нямат задължение служебно да издирват тези три години, нито да събират служебно документи за тях. Тоест, за възползване от по-благоприятната възможност на пар. 22ц от ПЗР на КСО, която съставлява изключение от общото правило за начина на определяне на пенсията, законодателят е възложил активността на пенсионера да приложи необходимите документи за избрания от него тригодишен период в срок, а не на пенсионния орган да издирва този 3-годишен стаж и документите за него. Новелата на пар. 22ц изключва служебното прилагане на този параграф, както и служебното събиране на доказателства.

В обобщение – срокът по пар. 22ц от ПЗР на КСО е преклузивен. За първи път искане от П. за прилагането му е направено на 24.10.2022 г. след изтичането му и когато производството по определяне на пенсията му не е било висящо, доколкото е било постановено разпореждане от 23.08.2022 г. за отпускането й. Възраженията за нередовното връчване на писмото с указанията на НОИ от 17.03.2022 г., за което съдът по гореизложените съображения приема, че е връчено надлежно на 05.04.2022 г., е следвало да бъдат релевирани в хода на обжалване на първоначалното разпореждане за отпускане на пенсия от 23.08.2022 г., каквото обжалване не е проведено. Въпреки това, за пълно изясняване на фактите в настоящия спор, съдът е изследвал и въпросното връчване, което счита за редовно осъществено.

По изложените съображения жалбата се явява неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора в тежест на жалбоподателя остават направените от него разноски. Ответникът претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение, поради което и на основание чл. 78 ГПК вр. чл. 37 от Закона за правната помощ вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, съгл. която възнаграждението по адм. дела е от 100 до 200 лева, жалбоподателят следва да му заплати юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева.

Водим от горното АССГ

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Н. Д. П. срещу Решение № 3305-40-55/09.08.2023 г. на Управителя на НОИ, с което е отхвърлена жалбата на П. срещу разпореждане № [ЕГН] от 19.05.2023 г.

ОСЪЖДА Н. Д. П., ЕГН [ЕГН], да заплати на НОИ направените по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер общо на 100 лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: